

Врз основа на член 47 од Законот за безбедност и здравје при работа (“Службен весник на Република Македонија” бр. 92 /07), министерот за труд и социјална политика, донесе

Правилник за минималните барања за безбедност и здравје при работа на бремените работнички, работнички кои неодамна се породиле или дојат*

(Објавен во Службен весник на РМ, бр.119/11)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат минималните барања за безбедноста и здравјето при работа на бремените работнички и работничките кои неодамна се породиле или дојат.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следново значење:

1. “Бремена работничка” е бремена работничка која, заради остварување на нејзините права и заштита на нејзиното здравје или здравјето на детето, го информирала работодавачот за нејзината состојба.
2. “Работничка која неодамна се породила” е работничка која неодамна се породила и ги користи правата согласно Законот за работните односи.
3. “Работничка која дои“ е работничка која поради доење до наполнета една година на детето ги користи правата согласно Законот за работните односи, ако за тоа го известила работодавачот.

Член 3

(1) За сите активности кои можат да вклучат специфичен ризик поврзан со изложеност на бремените работнички, работничките кои неодамна се

* Со овој правилник се врши усогласување со Директивата 92/85/ЕЕЗ на Советот од 19 октомври 1992 година за воведување на мерки за подобрување на безбедноста и здравјето при работа на бремените работнички и работнички кои неодамна се породиле или дојат (десетта поединечна Директива во смисла на член 16 (1) од Директивата 89/391/ЕЕЗ).

породиле или дојат на штетното дејство на физички, хемиски, биолошки агенси на работното место, работодавачот треба да:

- изврши проценка на ризиците за безбедноста и здравјето на бремената работничка во однос на негативното влијание врз здравјето на физичките, хемиските и биолошки штетни фактори и опасности на работно место што се поврзани со појава на болест и/или повреда на работа и нивните можни штетни влијанија врз бременоста и доењето на работничките, при што посебно ќе се земат во предвид опременоста и распоредот на работното место, природата и времетраењето на изложеноста на физичките, хемиските и биолошките фактори, видот, опсегот и начинот на користење на работните сретства, постапките и организацијата на работа, нивото на стручна подготовка и обука,
- посебно треба да се процени влијанието на ноќната и прекувремената работа врз здравјето на бремената жена и плодот т.е. здравјето на детото во текот на доењето,
- да ги утврди превентивните и корективни мерки што треба да се преземат и
- да ги информира работничките и нивните претставници за резултатите од извршената проценка на ризикот и за превентивните мерки и тоа пред распоредување, како и при секоја суштинска промена на работните услови.

(2) Покрај општите одредби за заштита на работниците кои се веќе утврдени во правилниците кои се однесуваат на гранични вредности на изложување, листата на штетните фактори и работни услови на кои не смеат да бидат изложени бремените работнички, како и работничките кои неодамна се породиле или дојат се дадени во Прилог бр. 1, кој е составен дел на овој правилник.

(3) Листата на штетни фактори и работни услови на кои не треба да бидат изложени бремените работнички, работничките кои неодамна се породиле или дојат, но врз основа на претходно направена проценка на ризик на работното место, се дадени во Прилог бр. 2, кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

(1) Доколку при проценката на ризикот на работното место се утврди постоење на ризик за здравјето на бремената работничка, бременоста или здравјето на нејзиното доенче што не може да се елиминира на друг начин, работодавачот ќе изврши промена на условите за работа или работното време.

(2) Доколку промената на условите за работа или работното време е технички и/или објективно неизводливо, работодавачот работничка ќе ја распореди на друго соодветно работно место каде не постојат ризици за нејзиното здравје, плодот и доенчето.

(3) Доколку распоредувањето на друго работно место е технички и/или објективно неизводливо, работодавачот е ќе ја из земе работничката од нормалниот тек на работа за целиот период кој е потребен за заштита на нејзиното здравје и безбедност на работа, како и заштита на бременоста и здравјето на доенчето.

Член 5

Бремената работничка користи платено отсуство за извршување на медицински прегледи пред породувањето, доколку таквите прегледи треба да се извршат во текот на работното време.

Член 6

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 07-5604/3

25.08.2011

Скопје

Министер
Спиро Ристовски

Листата на штетни фактори и работни услови на кои не треба да бидат изложени бремените работнички, работничките кои неодамна се породиле или дојат

Бремените работнички не треба да бидат изложени на следните штетни фактори/агенсии ниту да работат во следните услови:

1. Штетни фактори/агенсии
 - а) Физички штетни фактори
 - i. Хипербарична атмосфера (комори под притисок и подводно нуркање)
 - б) Биолошки агенсии
 - i. Токсоплазма
 - ii. Рубеола вирус – освен доколку е докажано дека бремените работнички се заштитени на соодветен начин преку комплетна имунизација.
 - ц) Хемиски агенсии
 - iii. Олово и соединенија на олово, доколку тие можат да бидат апсорбирани во човечкиот организам.
 - iv. Хемиски супстанции обележени со фразите на ризик R61 (може да предизвикуваат оштетување на неродените деца) и R63(постои можен ризик за оштетување на неродените деца)
2. Работни услови
 - а) Подземни рударски работи
3. Организација на работа
 - а) работа ноќе
 - б) прекувремена работа

Работничките што дојат не смеат да бидат изложени на следните штетни фактори, ниту да работат во следните услови:

1. Штетни фактори/агенсии
 - а. Хемиски агенсии
 - i. Олово и соединенија на олово, доколку тие можат да бидат апсорбирани во човечкиот организам.
 - ii. Хемиски супстанции обележени со фразата на ризик R64 (може да предизвика оштетување на доенчињата).
2. Услови за работа
 - а. Подземна работа во рудник.

3. Организација на работа
 - а. Работа ноќе
 - б. Прекувремена работа

Прилог бр. 2

Листата на штетни фактори/агенси и работни услови на кои по извршена проценка на ризик не смеат да бидат изложени бремените работнички, работничките кои неодамна се породиле или дојат

Бремените работнички не треба да бидат изложени на штетни фактори/агенси ниту да работат во услови за работа наброени подолу, доколку при проценката на ризик се утврди дека постои ризик за нивното здравје и бременоста:

1. Физички штетни фактори
 - а) Нагли движења и неповолна положба на телото при работа
 - б) Патување и изложеност на општи вибрации со ниски фреквенции
 - ц) Вибрации кои се пренесуваат директно на абдоменот
 - д) Бучава
 - е) Неповолни микроклиматски услови – високи и ниски температури
 - ф) Јонизирачко зрачење
 - г) Нејонизирачко зрачење со можни ефекти врз плодот
 2. Биолошки агенси класифицирани во категориите 2, 3 и 4 од Директивата 90/679/ЕЕЗ¹, доколку е познато дека таквите агенси или терапевтските мерки кои се применуваат во случај на заболувања предизвикани со тие агенси, го загрозуваат здравјето на бремената жена и на плодот и тоа:
 - а) Вируси
 - i. Херпес вируси: цитомегаловирус, херпес симплекс и варицела зостер вирус
 - ii. Б-19 паравирус
 - iii. Вирус на рубеола
 - iv. Енетеровируси: коксаки Б, еховируси и полиовирус
 - v. ХИВ-1 и ХИВ-2 вируси
 - vi. Лимфоцитен хориоменингитис вирус
 - vii. Вирус на хепатитис Б и хепатитис Ц
 - viii. Вирус на вакцинија и на големи сипаници
 - ix. Аденовируси
 - x. Вирус на западен енцефаломиелитис
 - xi. Вирус на венецуелски енцефаломиелитис
 - б) Бактерии
-

- i. *Treponema pallidum*
- ii. *Mycobacterium tuberculosis*
- iii. *Lysteria monocytogenes*
- iv. *Salmonella typhi*

ц) Протозои

- v. *Plasmodium spp.*
- vi. *Trypanozoma cruzi*

3. Хемиски агенси

- а) Хемиските супстанции означени со фразите на ризик: R40 (ограничени податоци за канцерогени ефекти), R45 (може да предизвикаат канцер), R46 (може да предизвикаат наследни генетски оштетувања), R47 (може да предизвикаат вродени аномалии), R48 (може да предизвикаат оштетување на здравјето при продолжена експозиција), R49 (може да предизвикаат канцер при инхалација)
- б) Полициклични ароматични јагленоводороди присутни во јагленовите саѓи, катранот, смолата
- ц) Жива и соединенија на жива
- д) Антимитотични лекови
- е) Јаглероден моноксид
- ф) Штетни хемиски агенси со позната апсорпција преку кожа

4. Процеси на производство

- а) Производство на аурамин
- б) Изложеност на прашина, пари и аеросоли кои се создаваат при печење и електро-рафинирање на бакарно-никелни соединенија
- ц) Силнокиселински процеси при производството на изопропил алкохол

5. Услови за работа

- а) Работа под услови на силен стрес и психички напор што може да биде штетно за плодот
- б) Тешка физичка работа
- ц) Ракување со товар потешок од 5 кг.